

Plak asseblief die
strepieskode-etiket hier

PUNTE-
TOTAAL

--

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2023

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tyd: 2 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 10 bladsye, 'n Inligtingsboekie van 6 bladsye (i–vi) en 'n Formuleblad van 1 bladsy (i). Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
2. Lees die vrae noukeurig deur.
3. Beantwoord die vrae in die spasie wat voorsien word.
4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
5. Jy mag **nie** groen of rooi ink gebruik nie. **Jy mag 'n potlood gebruik, maar gebruik asseblief 'n skerp, donker potlood.**
6. Alle berekeninge moet tot **twee desimale plekke** afgerond word.
7. Die puntetoekenning en die toepaslike tyd wat vir elke vraag geneem moet word, is soos volg:

	Moontlike punte	Werklike punte	Nasiener se handtekening	Moderator se handtekening
Vraag 1: Begrotings (42 minute)	35			
Vraag 2: Maatskappyontleding (55 minute)	46			
Vraag 3: Versoenings (23 minute)	19			
TOTAAL	100			

VRAAG 1 BEGROTINGS**[35 punte; 42 minute]**

1.1 Voltooi die debiteure-invorderingskedge vir November en Desember.

Debiteure-invorderingskedge vir November en Desember 2023.

	Kredietverkope	November	Desember
September	159 750	79 875	—
Oktober	162 000	59 616	*
November	*	—	*
		Moenie bereken nie	Moenie bereken nie

(3)

1.2 Bereken die ontbrekende bedrae gemerk "A" tot "G" in die kontantbegroting. Moenie die "?" bereken nie. Toon jou berekeninge.

A	
B	
C	
D	
E	
F	
G	

(13)

1.3 Die borduurmasjien is op 1 Maart 2020 gekoop en waardevermindering word op die kosprys afgeskryf teen 9% p.j. Die maandelikse waardevermindering is R975. Bereken die koste van die borduurmasjien.

--

(3)

- 1.4 Nobuhle oorweeg dit om haar fabriek uit te brei. Een van die dinge waarna sy kyk, is om 'n DTG- (digitale kleredruk-) masjien te koop sodat sy T-hemde kan druk. Sy dink meer mense sal gedrukte hemde as geborduurde hemde koop. Sy sal dan ontslae raak van die borduurmasjien.

Die DTG-masjien kos R491 760 en behoort 15 jaar te hou. Waardevermindering sal op 'n vastekoste-basis afgeskryf word. Die koste van ink per hemp sal 80 sent wees.

- 1.4.1 Bereken die **NUWE maandelikse** gelykbreekgetal eenhede indien iNkankane Klerasie (Edms) Bpk van borduurwerk na drukwerk verander. Die verkoopsprys sal op R250 per hemp bly.

(8)

- 1.4.2 Bespreek in detail of dit **finansieel** 'n goeie besluit vir iNkankane Klerasie (Edms) Bpk sal wees om die drukmasjien te koop en te begin gebruik in plaas daarvan om met borduurwerk voort te gaan.

(2)

- 1.4.3 Skryf **twee ander** items neer wat Nobuhle sal moet oorweeg voordat sy die DTG-masjien koop.

- ---

- ---

(2)

1.5 Nobuhle is bang dat indien sy die maatskappy se bedrywighede uitbrei en meer werkers aanstel, sy voeling sal verloor met die personeel wat reeds in diens is en haar fabriek dan aan protesoptrede onderworpe kan wees. Lees die aanhalings oor werknemers.

1.5.1 Bespreek of sy die werkers se lone moet verhoog deur bydraes soos mediese fonds of pensioenfonds te begin betaal. Motiveer jou antwoord met redes. Jy moet drie punte in jou antwoord bespreek.

(3)

1.5.2 Adviseer Nobuhle oor hoe om haar huidige werkers gemotiveerd en produktief te hou indien sy meer werkers aanstel.

(1)

VRAAG 2 MAATSKAPPYONTLEDING**[46 punte; 55 minute]**

2.1 Wanneer die winsgewendheid van albei maatskappye beskou word, lyk dit asof Mr Price meer winsgewend as Foschini is.

2.1.1 (a) Noem een winsgewendheidsterrein waarop Foschini beter gevaar het as Mr Price. Gee twee redes vir jou antwoord.

Terrein:

•

•

(3)

(b) Gee die **hoofrede** waarom Mr Price meer winsgewend as Foschini is.

(1)

2.1.2 (a) Beskryf wat die finansiële aanwyser/verhouding "netto wins op verkope" toon.

(1)

(b) Wie dink jy sal die gelukkigste wees met hul **netto wins** vir 2022? Die direkteure van Mr Price of die direkteure van Foschini? Verduidelik jou redenasie.

(2)

2.2 2.2.1 Mr Price se voordeel bo mededingers is dat 84% van hul verkope kontant-verkope is. Bestudeer slegs die bedryfsbates en verduidelik hoe dit hul likiditeit in vergelyking met dié van Foschini beïnvloed het. Haal berekeninge in jou verduideliking aan.

(4)

2.2.2 In die finansiële jaar eindigende 31 Maart 2023 het Mr Price 'n toename gesien in klante wat op krediet wil koop. Hulle het gesê dat hulle versigtig sal wees wanneer hulle die toestaan van krediet aan klante oorweeg.

(a) Bereken die debiteure-invorderingstydperk vir **Mr Price** vir **2022**.

--

(5)

(b) Verduidelik waarom jy dink Mr Price was versigtig/nie versigtig nie met die toestaan van krediet.

--

(2)

2.2.3 (a) Bereken **Foschini** se voorraadomsetsnelheid vir **2022**.

--

(3)

(b) Foschini sê dat sy voorraad op 'n sinvolle vlak is. Bespreek deur redes te verskaf of jy met hierdie stelling saamstem of nie.

--

(2)

2.3 2.3.1 Bereken die netto batewaarde vir **Mr Price** vir **2021**.

--

(2)

2.3.2 Waarom sal 'n belegger ook die netto batewaarde oorweeg wanneer die markwaarde van Mr Price se aandele bestudeer word?

(2)

2.4 Foschini het nie enige dividende in 2021 uitgereik nie. Bespreek of dit 'n goeie besluit was of nie.

(2)

2.5 Bereken **Foschini** se solvensieverhouding vir **2022** en lewer dan kommentaar daarop.

--

(3)

2.6 2.6.1 Foschini wil voortgaan om vervaardigingsaanlegte in Suid-Afrika te koop. Deur 'n diepte-ontleding van die risiko, hefboomwerking en opbrengs van The Foschini Group te verskaf, sal jy as 'n bankverteenvoorder vir hulle die geld leen?

Gevolgtrekking:

(7)

2.6.2 Die ander finansieringsopsie is om nog aandele uit te reik.

- (a) Skryf een voordeel daarvan neer om nog aandele uit te reik bo die uitbreiding van die lening.

(1)

- (b) Daar word beweer dat die uitreiking van aandele 'n duurder manier van finansiering is as om 'n lening te verkry. Bespreek deur twee redes te verskaf waarom party mense so dink.

(2)

2.7 Die direkteursverslag dui aan dat Foschini steeds onder misdaadverwante insidente in Suid-Afrika ly. Bespreek die rol wat die interne ouditeur speel in die voorkoming van misdaad vanaf binne die onderneming.

(2)

2.8 198 Foschini-winkels is in die burgerlike onrus beskadig. Die Groep het 'n assessering gedoen om te identifiseer of die verliese rakende winkelbates gekapitaliseer of as herstelwerk en instandhouding hanteer moet word.

Verduidelik hoe hulle sal besluit of die koste om die winkels te herstel by grond en geboue bygevoeg (gekapitaliseer) sal word of as herstelwerk en instandhouding hanteer sal word.

(2)

VRAAG 3 VERSOENINGS**[19 punte; 23 minute]**

- 3.1 Bestudeer die staat van Kitchenware Suppliers. Hulle het drie bepalinge en voorwaardes. Ontleed of Kitchenware Suppliers dit afdwing. Ontleed ook of Lavender Cottage daarby bly.

(3)

- 3.2 Vul die ouderdomsontleding in soos dit onderaan die staat van Kitchenware Suppliers sal verskyn. Ignoreer alle foute en weglatings en gebruik **slegs** die syfers wat in die staat gegee word. Toon al die syfers wat in elke blok moet verskyn. Jy **hoef nie** elke blok **op te tel nie**.

90 dae	60 dae	30 dae	Huidig

(6)

- 3.3 Indien jy vir Lavender Cottage gewerk het en in beheer was van die betaling van die krediteure, verduidelik 'n verandering wat jy sal maak rakende die manier waarop Lavender Cottage sy krediteure betaal (op grond van hoe Kitchenware Suppliers betaal word). Verduidelik waarom jy hierdie verandering sal maak.

(2)

- 3.4 Versoen die staat wat van Kitchenware Suppliers ontvang is met hul rekening in die krediteuregrootboek van Lavender Cottage deur die foute en weglatings in ag te neem. Toon die bedrae wat na die krediteureversoeningstaat sal gaan en die bedrae wat in hul krediteuregrootboekrekening ingeskryf sal word.

	Krediteure- versoeningstaat	Krediteure- grootboek
Foutiewe saldo	120 000	119 188
1. Faktuur 63		
2. Korting		
3. Kredietnota 37		
4. Rente		
	Moenie bereken nie	Moenie bereken nie

(5)

- 3.5 Liyah stuur werknemers winkel toe met die onderneming se kredietkaart om verpakkingsmateriaal, verversings en klein handelsvoorraaditems te koop. 'n Fluitjieblaser het haar vertel dat sommige van hierdie werknemers goed vir hulself koop met Lavender Cottage se kredietkaart.

Bespreek 'n beheerstelsel wat die interne ouditeure kan instel om te keer dat werknemers persoonlike items met die onderneming se kredietkaart koop.

(3)

19

Totaal: 100 punte